

Handläggare
Monica Hector
Telefon: 08-50829765**Till**
Stadsbyggnadskontoret

Lagern 11 m.fl., förslag till detaljplan, 2021-13199

Med anledning av stadsbyggnadskontorets remiss av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker förslag till detaljplan avseende påbyggnaden. Skönhetsrådet tillstyrker övriga delar av planförslaget med erinran.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett planförslag i syfte att möjliggöra en utveckling av bostäder, kontor och centrumverksamhet inom fastigheterna Lagern 11, 14 och 15. Ett vidare syfte med planen är att utveckla och tillgängliggöra gårdsmiljöer samt att aktivera gatufasaden mot Klara Norra Kyrkogata. Den nya planen ska också skydda och säkerställa hänsyn till den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen.

Planförslaget möjliggör förtätning av Lagern 11 genom tillbyggnader, kringbyggnader samt påbyggnad för kontorsverksamhet. Bottenvåningen utformas för att rymma lokaler för verksamheter, handel, restauranger och övrig service. Förtätningen inom kvarteret samt utveckling av gaturummet möjliggörs genom att en ny lösning för logistik föreslås ersätta befintligt lastfar. Lagern 15 föreslås återfå sin ursprungliga användning som bostadshus. Inga förändringar planeras inom fastigheten Lagern 14, d.v.s. planförslaget innebär att den befintliga bebyggelsen bekräftas med användning för kontor och centrumändamål samt med skydds- och varsamhetsbestämmelser.

Skönhetsrådet anser att förslaget i de delar som rör tillbyggnader och andra föreslagna förändringar av gårdsmiljöerna är positiva, liksom de planerade lokalerna mot gatan. Rådet är dock inte fullt så optimistiskt som stadsbyggnadskontoret vad gäller möjligheten att med de föreslagna åtgärderna kunna förstärka den urbana karaktären och förbättra möjligheten till ett rikt stadsliv. Enligt rådet har kvarteret redan en urban prägel och möjligheten att konkurrera med viktiga stråk som Kungsgatan, Drottninggatan och Vasagatan

torde vara ganska små. Å andra sidan har små bakgator och mindre använda stråk också en charm som bidrar till upplevelsen av staden och gatuväven. Alla gator kan inte ha samma status och det är inte troligt att Klara Norra Kyrkogata med de föreslagna åtgärderna blir ett nytt och intressant stråk som drar till sig många nya flanörer. Däremot kan förändringar, så som de föreslagna, förstås bidra till en trevligare stadsmiljö att röra sig i.

Lagern 11 har en utpräglad postmodernistisk utformning och som tidsmarkör utgör byggnaden därför ett viktigt inslag i stadsbilden. Enligt rådets uppfattning kan dock de föreslagna förändringarna av fasaden mot Klara Norra Kyrkogata accepteras, förutsatt att åtgärderna görs reversibla. Planförslaget syftar även till att medge byggrätt för ytterligare ett våningsplan på gårdsvolymen. Höjningen innebär ett avsteg från gängse stadsbyggnadsprinciper där gathusen i höjd dominerar över gårdshuset. Genom föreliggande förslag blir gårdshuset således högre än intilliggande gathus, vilket rådet anser vara olämpligt. Påbyggnaden blir dessutom synlig i stadsbilden främst genom sin volymverkan. I underlaget redovisas endast en vy där den nya byggnadshöjden blir uppenbar men underlaget borde ha redovisat fler vyer – i synnerhet från olika vinklar från norr. Rådet finner att denna typ av påbyggnader sällan redovisas på ett tillfredsställande sätt och önskar att stadsbyggnadskontoret i större utsträckning ser till att komplettera remissunderlagen med fotomontage. De förändringar som skett i city under de senaste decennierna har påverkat stadsbilden i stor omfattning – något som är tydligt när man ser stadens taklandskap från högre höjd. I synnerhet är det volymer som tillkommit på byggnader i öst-västlig riktning som blir problematiska – de påbyggnader som gjorts på byggnader som ligger utefter Brunkebergsåsen faller bättre in i stadens väv. Rådet är medvetet om att höjningen i sig inte är så stor men eftersom volymen blir synlig och högst påtaglig anser rådet att denna del av förslaget därför bör utgå ur planförslaget. I denna del är det således rådets uppfattning att förslaget inte är varsamt.

Rådet ställer sig positivt till att Lagern 15 med förslaget återfår sin funktion som bostadshus. Skönhetsrådet skulle dock vilja se en återgång till ursprunglig planlösning, så långt detta är möjligt. Bullerproblem m.m. bör kunna lösas med tekniska lösningar som t.ex. nya ljudglas i befintliga fönsterbågar eller kompletterande glas invändigt och fastställande av vilka avsteg som kan göras från nybyggnadskrav. Rådets uppfattning är således att bostäder skulle vara positivt – dock inte till vilket pris som helst. Byggnadens kulturhistoriska värde skulle påverkas mycket negativt om det inte går att konvertera huset till bostäder utan att ändra planlösningen.

Ur antikvarisk synvinkel vore det i så fall bättre om man avstår från konvertering och att huset även fortsättningsvis används som kontor.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet

10535 Stockholm
Telefon 08-50829765
Växel 08-50829000
monica.hector@stockholm.se
stockholm.se/skonhetsradet

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2023-06-15
Inga Margareta,Varg	2023-06-15